(nar. 1940 Hromoš, okres Stará Ľubovňa)

Paní K. přišla spolu se svou maminkou a dalšími sourozenci (dohromady jich bylo 11 dětí) do Květušína v roce 1946, zřejmě na základě náboru vojenského statku, který jim pomohl i se stěhováním. Tatínek zemřel během bombardování osady Hromoš Němci. Zbytek rodiny se musel schovávat v lesích a neměl se po konci války pořádně kam vrátit a z čeho žít.

„Neměli jsme nic, vůbec! Přišli jsme do Čech v roztrhaném oblečení, takové… hadry jenom. Maminka nám udělala z hadrů takové bačkory. A oni, vojáci, nám pro děti všechno zařídili."

Školu v Květušíně začala navštěvovat po jejím založení v roce 1950 spolu se svým mladším bratrem „Lacim". Jak říká, ve škole začali záhy bydlet, „protože tam bylo všechno" (teplé jídlo, čisté oblečení…). Zpočátku směli chodit domů, i když to prý nebylo moc žádoucí, aby je „maminka od školy neodrazovala". Ta se mezitím znovu vdala a to byl také podle paní K. jeden z hlavních důvodů, proč domů už ani moc nechtěli.

„OK: Jo, no… protože tam bylo všechno, jídlo teplý, jo, čisté oblečení, mohli jsme si vzít teplákové soupravy, tohle všechno, no… to nás taky „nachytali"… no… mysleli si, počkej, uděláme jim pomyšlení a děti se chytí, jo, a byly tam pokoje, všechno, no a já právě s bratrem… Tazatelka BŠ: [..] a on mi říkal, že už potom ani nemohl… že jste nesměli moc chodit domů… OK: No, nechtěli už, protože… aby nás zase máma nebo kdo měl tátu, jo, aby nás zase neodrazovali od školy. BŠ: A vás třeba maminka odrazovala od školy? OK: Ne… no chodila taky, bylo jí smutno, ale byla ráda, že máme co jíst, oblečení, všechno, no tak… ani ne, ale chtěla nás domů! Jenomže to už jsme nechtěli my. BŠ: Ne? OK: My jsme nechtěli, protože ty starší sourozenci si založili rodiny (už nežijí), tak maminka potom zůstala skoro sama a znovu se vdala. No tak už jsme nechtěli domů, vzala si jinýho a on se nám nezamlouval, tak jsme nechtěli domů."

Matka ale o děti stála a deníkové záznamy M. Dědiče vypovídají, že do školy chodila a dožadovala se alespoň návštěv dětí v Českém Krumlově. V srpnu 1952 byli Olga a Láďa za dramatických okolností soudně odebráni.

Po přestěhování školy na Dobrou Vodu u Prachatic v roce 1954 ztratily děti s matkou kontakt, k čemuž zřejmě do velké míry přispěla cenzura korespondence. To dokazují dopisy matky uložené spolu s deníky M. Dědiče v archivu Muzea romské kultury. Olga K. se s ní znovu setkala až ve svých sedmnácti letech, kdy ji jeden z jejích bratrů náhodou potkal v Náchodě, kde studovala průmyslovou školu, a on zde byl na vojně. Jak sama říká, návrat domů po tak dlouhé době byl obtížný. Když se provdala, přestěhovala se s manželem do Vimperka, kde pracovala v JZD. Celkem pracovala v zemědělství 37 let. Po revoluci v roce 1989 byla činná v místní organizaci ROI, organizovala zábavy a pomáhala místním Romům řešit různé úřední záležitosti.

Text vychází z diplomové práce „Škola Míru" v Květušíně 1950 – 1954 (a její pokračování na Dobré Vodě u Prachatic) – kritická reflexe v historickém kontextu 50. let. Napsala Barbora Šebová, FF UK 2009